

Vlaams
Parlement

ingediend op **655** (2020-2021) – Nr. 1
24 februari 2021 (2020-2021)

Voorstel van decreet

van Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne, Willem-Frederik Schiltz,
Wilfried Vandaele, Tinne Rombouts en Inez De Coninck

tot wijziging van artikel 4.1.22/2
van het Energiedecreet van 8 mei 2009

TOELICHTING

1. Algemene toelichting

Bij arrest nr. 5/2021 van 14 januari 2021 vernietigt het Grondwettelijk Hof de volgende bepalingen van het decreet van 26 april 2019 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de uitrol van digitale meters en tot wijziging van artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.5 van hetzelfde decreet (Belgisch Staatsblad van 5 juni 2019):

- 1° de bepalingen over de tijdelijke handhaving van het compensatiemechanisme voor de factuurcomponent 'distributietarieven' en voor de andere factuurcomponenten, opgenomen in artikel 31 en 42 van het decreet van 26 april 2019;
- 2° de bepalingen die toelaten om een netgebruiker die de plaatsing van een digitale meter verhindert, zonder advies van de lokale adviescommissie af te sluiten, opgenomen in artikel 35, 3° en 4°, van het decreet van 26 april 2019;
- 3° de bepaling dat een netgebruiker die zelf om een digitale meter vraagt, de kosten daarvan moet dragen, opgenomen in artikel 17 van het decreet van 26 april 2019, in zoverre dat het een artikel 4.1.22/2, tweede lid, in het Energiedecreet van 8 mei 2009 invoegt.

De bepaling die de universele uitrol van digitale meters voorschrijft, wordt echter niet vernietigd. Daarbij wordt het voorbehoud geformuleerd dat die bepaling zo geïnterpreteerd wordt "dat de verplichte installatie van digitale meters voor elke netgebruiker in de mogelijkheid moet voorzien om te kiezen voor een communicatie via bekabeling in plaats van een draadloze communicatie".

Ook de bepaling dat de netgebruiker de kosten vergoedt van de productiemeter die stroomafwaarts van de hoofdmeter opgesteld is, en de plaatsing en de indienststelling ervan, wordt niet vernietigd. De vervanging van de productiemeter die stroomafwaarts van de hoofdmeter opgesteld is en de koppeling ervan aan de digitale meter staan volgens het Grondwettelijk Hof immers niet in rechtstreeks verband met het distributienetbeheer. Uit artikel 4.1.6, §2, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 kan volgens het Grondwettelijk Hof immers niet worden afgeleid dat de 'submeters' ook deel uitmaken van het beheer van het distributienet. Door dat artikel 4.1.22/2, derde lid, tweede zin, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 bepaalt dat de netgebruiker de kosten van de productiemeter vergoedt, alsook de kosten van de plaatsing en indienststelling ervan, doet de decreetgever volgens het Grondwettelijk Hof geen afbreuk aan de onafhankelijkheid van de regulator. Het is volgens het Grondwettelijk Hof evenmin discriminerend om de netgebruiker die om de vervanging van de productiemeter vraagt, de kosten daarvan te laten vergoeden.

Uit een lezing van het arrest dringen zich dan ook de volgende conclusies op:

- 1° het mechanisme van de 'virtuele terugdraaiende teller' is strijdig met de bevoegdheidsverdelende regels. Het Grondwettelijk Hof stelt immers duidelijk dat die regeling het de federale overheid onmogelijk maakt om de belastingen met betrekking tot de federale bijdrage en de btw correct aan te rekenen en te innen, en dat daardoor de bevoegdheidsverdeling tussen de Federale Staat en het gewest wordt geschonden. De uitoefening van de eigen materiële bevoegdheden door het gewest mag volgens het Grondwettelijk Hof niet tot gevolg hebben dat de belastbare materie van een federale heffing wordt aangepast, waardoor de mogelijkheid van de Federale Staat om zijn belastingbevoegdheden uit te oefenen, wordt beperkt;
- 2° het Grondwettelijk Hof meent ook dat door de tariefcascade het compensatiemechanisme waarbij het de afnemer wordt toegestaan om alleen voor zijn nettoverbruik te betalen, een gedeeltelijke vrijstelling van de transmissietarieven verleent. De afnemer betaalt die transmissietarieven dan

- immers niet op het verschil tussen het brutoverbruik en het nettoverbruik, terwijl elk verbruik volgens het Grondwettelijk Hof het gebruik van het transmissienet impliceert, zelfs als niet elk onderdeel van dat verbruik op het transmissienet heeft gecirculeerd. De bestreden bepaling schendt daarom volgens het Grondwettelijk Hof artikel 6, §1, VII, tweede lid, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;
- 3° iedere netgebruiker moet voor een bekabelde digitale meter kunnen kiezen;
- 4° wie de plaatsing van een digitale meter verhindert, kan niet zonder advies van de lokale adviescommissie afgesloten worden.

Het Grondwettelijk Hof handhaaft echter de vernietigde bepalingen voor bedragen die gefactureerd zijn vóór de bekendmaking van het arrest in het Belgisch Staatsblad.

Ten gevolge van het arrest zijn enkele aanpassingen aan de uitrol van de digitale meter noodzakelijk geworden.

2. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestbevoegdheid. Artikel 6, §1, VII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen stelt dat de gewesten in ieder geval bevoegd zijn op het vlak van het energiebeleid voor:

- de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk is aan 70 kilovolt, en de openbare gasdistributie, inclusief de bevoegdheid met betrekking tot de distributienettarieven;
- de aanwending van mijn gas en van het gas afkomstig van hoogovens;
- de netten van warmtevoorziening op afstand;
- de valorisatie van steenbergen;
- de nieuwe energiebronnen, met uitzondering van de energiebronnen die verband houden met kernenergie;
- de terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers;
- het rationeel energieverbruik.

Artikel 2

Door het arrest nr. 5/2021 van 14 januari 2021 bestaat er geen noodzaak meer om de distributienetbeheerders in het kader van de planmatige uitrol van de digitale meter te verplichten om prosumënten te onderwerpen aan een afwijkende timing, die in zijn geheel genomen minder efficiënt is dan een methodische, planmatige geografische uitrol. Om die redenen wordt voorgesteld om artikel 4.1.22/2, eerste lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 aan te passen. Het voordeel daarvan is dat de distributienetbeheerders de digitale meters efficiënter kunnen installeren: straat per straat, wijk per wijk, en gemeente per gemeente, in plaats van her en der, zoals nu het geval is. Dat heeft dan enerzijds het voordeel dat de gemiddelde plaatsingskosten per meter lager worden, onder meer omdat er minder verplaatsingskosten zijn, wat dan weer een gunstig effect heeft op de nettarieven. Anderzijds kunnen op die manier binnen eenzelfde tijdsbestek waarschijnlijk meer digitale meters worden geplaatst, wat de netbeheerder helpt om gemakkelijker het Europeesrechtelijk vereiste percentage van een uitrol van 80 procent tegen 2024 te behalen.

Tot slot worden in artikel 4.1.22/2 ook de volgende interne verwijzingen rechtgezet:

- de verwijzing naar het op te heffen punt 5°;
- de verwijzing naar het vierde lid: doordat het Grondwettelijk Hof het tweede lid heeft vernietigd, is die verwijzing niet langer up-to-date en moet ze bijgevolg worden gecorrigeerd.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van het decreet. Omdat de bepalingen in dit decreet dienen om de problemen te ondervangen die ten gevolge van het arrest van het Grondwettelijk Hof zijn ontstaan, is in het kader van de rechtszekerheid een onmiddellijke inwerkingtreding noodzakelijk.

Andries GRYFFROY
Robrecht BOTHUYNE
Willem-Frederik SCHILTZ
Wilfried VANDAELE
Tinne ROMBOUTS
Inez DE CONINCK

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 4.1.22/2, eerste lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, ingevoegd bij het decreet van 8 juli 2011, vervangen bij het decreet van 26 april 2019 en gedeeltelijk vernietigd bij het arrest nr. 5/2021 van het Grondwettelijk Hof, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid wordt punt 5° opgeheven;
- 2° in het tweede lid wordt de zinsnede "punt 3° en 5°" vervangen door de zinsnede "eerste lid, 3°";
- 3° in het vierde lid worden de woorden "vierde lid" vervangen door de woorden "derde lid".

Art. 3. Dit decreet treedt in werking op de dag die volgt op de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Andries GRYFFROY
Robrecht BOTHUYNE
Willem-Frederik SCHILTZ
Wilfried VANDAELE
Tinne ROMBOUTS
Inez DE CONINCK